

Сяо Гуйян

Педагогічні умови підготовки майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики

УДК 378:37.011.3-
051:780.616.432:37.091.3:001.895:7(045)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-3.8>

Сяо Гуйян
аспірант
ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0009-0006-7345-7935

У статті розкрито педагогічні умови формування підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики. Представлено уточнення сутності педагогічних умов у цілісній методичній системі; розглянуто та обґрунтовано застосування поетапної методології задля вибору педагогічних умов у контексті системності та зв'язку з компонентами підготовленості здобувачів до роботи з учнями-початківцями.

Мета – обґрунтування педагогічних умов формування підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики. Вибір педагогічних умов здійснювався на основі наукових підходів: аксеологічно-інтенціонального, компетентнісно-інноваційного, художньо-комунікативного та творчо-емерджентного.

Представлені педагогічні умови відповідають компонентам досліджуваної якості. Компонент «мотивація до викладацької діяльності» формується на основі запровадження двох педагогічних умов – акцентуації уваги на когнітивності і рефлексії психолого-педагогічних проблем викладання фортепіанної гри учням різних вікових категорій; стимулювання ціннісного ставлення до розв'язання проблемних ситуацій фортепіанного навчання. Умови застосовувалися на гностично-рефлексійному етапі. Компонент «Орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва» активно формується завдяки педагогічній умові – розширення теоретико-методичної бази мистецько-інноваційної компетентності викладання фортепіано. Умова реалізується на технологічно-дидактичному етапі. Компонент «Культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано» підлягав впливу на комунікативно-проєктувальному етапі завдяки запровадженню педагогічної умови – створення художньо-образної та креативної атмосфери фортепіанного навчання. Компонент «Інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності» формувався на інноваційно-організаційному етапі в процесі застосування педагогічної умови – гнучке та системне запровадження інтеграції елементів різних художньо-творчих інновацій.

Ключові слова: майбутні викладачі фортепіано, здобувачі вищої музичної освіти, учні-початківці, педагогічні умови, методична підготовка.

Постановка проблеми. Професійна підготовка майбутніх викладачів фортепіано, як і інших музичних дисциплін, передбачає створення спеціальних педагогічних умов, які забезпечують її якість. Залежно від того, що саме поставлено за мету підвищення якості, вибираються, розробляються, обґрунтовуються педагогічні умови.

У наукових дослідженнях методичного спрямування, об'єктом яких є процеси формування певних професійних якостей, досвіду, умінь, компетентностей, зазвичай представлено методичну систему, основним атрибутом якої стають педагогічні умови. Системна організація передбачає їх поетапне запровадження. Разом із тим інколи дослідники застосовують наскрізні умови, які сполучаються з поетапними.

Оскільки об'єктом нашого дослідження є підготовка майбутніх викладачів фортепіано до викладацької діяльності, а предметом – методика формування підготовленості до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики, то на цьому етапі сконцентруємо увагу на педагогічних умовах, які сприяють підвищенню якості зазначеного фахового утворення.

Огляд літератури. Задля визначення педагогічних умов, спрямованих на формування підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями, було проаналізовано два напрями досліджень: феномен педагогічних умов у контексті педагогічної наук та безпосередньо особливості педагогічних умов у музично-педагогічній науці.

Уваги заслуговують дослідження, присвячені безпосередньо сутності поняття «педагогічні умови». Так, наприклад, А. Литвин та О. Мацейко (2013) розкривають методологічні засади цього поняття, аналізують дисертаційні дослідження, де воно застосовується. Пафосом їхнього доробку є авторське визначення поняття «педагогічні умови», а саме як «...комплекс спеціально спроектованих генеральних чинників впливу на зовнішні та внутрішні обставини навчально-виховного процесу й особистісні параметри всіх його учасників» (Литвин, Мацейко, 2013, с. 56). За поясненням авторів, педагогічні умови надають освітньому процесу системності, цілісності, вони стосуються різних його сегментарних кластерів: як навчання, так і виховання, розвитку задатків і професійних

якостей, а також задоволення потреб як людських, так і особливо професійних (Литвин, Мацейко, 2013, с. 56).

Р. Сопівник та Н. Діра (2018) розглядають поняття «педагогічні умови» крізь призму ставлення до живої природи, тобто вибирається певний напрям змісту виховного процесу та до нього вибираються педагогічні умови. На основі аналізу досліджень і доробків науковців, зокрема таких як В. Лозова і Г. Троцько (2002), Н. Тверезовська, Л. Філіппова (2009), автори підтверджують спільність розуміння педагогічних умов як «обставин», які «пов'язані з організацією навчально-виховного процесу у закладі з тим зовнішнім навчально-виховним середовищем, у якому відбувається пізнавальна, навчальна, науково-дослідницька і виховна діяльність учнів...» (Сопівник, Діра, 2018, с. 75).

На додаток до цього звертаємо увагу на статтю Т. Шмоніної та І. Глухова (2011), в якій на той час узагальнено найактуальніші визначення педагогічних умов як наукового поняття. Дослідники звертають увагу на зв'язок поняття «умова» з іншими, дещо спорідненими категоріями, як-от: «середовище», «обставина», «стан» (Шмоніна, Глухов, 2011, с. 65). При цьому наголошується на системності таких явищ, що нами підкреслюється як важливий фактор ефективності саме педагогічних умов, які застосовані в освітній системі та через це впливатимуть на різні сторони досліджуваного явища. У висновках науковці вказують на важливість вибирати саме психолого-педагогічні умови задля розв'язання певних педагогічних завдань (Шмоніна, Глухов, 2011, с. 68).

Сутність поняття «педагогічні умови» представлено у дисертації І. Княжевої (2014), яка вказує, що з прокладу системи освітнього процесу це важливий компонент (Княжева, 2014, с. 225). Саме цілісна система обов'язково містить у своїй структурі такий сегмент, як педагогічні умови. Вони включають як зовнішні обставини різного характеру, так і певні внутрішні властивості, які зумовлені напрямами освітнього процесу, його змістом.

Відповідно до цього музична педагогіка також послуговується педагогічними умовами в ракурсі навчання мистецтва загалом та музичного мистецтва зокрема. Конкретно визначення знаходимо в доробку Г. Падалки (2008). Дослідниця наголошує на сутності педагогічних умов як певних обставин. Але вони можуть бути «...цілеспрямовано створені чи використовувані...» (Падалка, 2008, с. 160). Йдеться про те, що викладач у межах експериментальної методики обов'язково включає педагогічні умови, які він сам розробив та запровадив у свою методику. А може бути навпаки: викладач цілеспрямовано робить наголос на об'єктивно існуючих педагогічних умовах як обставинах. Наприклад, індивідуальна форма занять вокалом

або гри на музичному інструменті є об'єктивною педагогічною умовою, але в межах експериментальної методики дослідник може цілеспрямовано нею скористатися у якійсь нестандартний для традиційної методики спосіб. Так, наприклад, Т. Дорошенко і А. Радіч (2018) розробляють педагогічні умови спеціально для підготовки здобувачів до вокальної діяльності, при цьому користуються як новими, так і традиційними для вокальної підготовки освітніми обставинами.

А в іншому прикладі, у статті О. Ребрової, А. Линенко та Г. Ребрової, індивідуальні заняття розглядаються в контексті виконання індивідуально-навчально-творчих завдань (2022).

На думку Лі Ює (2018), педагогічні умови мають перевірятися на ефективність. Зокрема, у дослідженні вона стверджує, що «інколи викладачі створюють обставини, що мають методичний потенціал, але не рефлексують їх та не здійснюють моніторинг їх ефективності» (Лі Ює, 2018, с. 131). Дослідниця розробляє та експериментально перевіряє педагогічні умови формування художньо-смыслових уявлень у процесі навчання гри на фортепіано. Натомість Вей Сімін (2016) пропонує педагогічні умови для формування темпо-ритмічних виконавських умінь. Виконавські уміння гри на фортепіано, безумовно, спираються на провідну індивідуальну форму занять, яка супроводжує весь освітній процес набуття спеціальності та виконавського досвіду студентів-піаністів, майбутніх викладачів фортепіано.

На підставі огляду наукової літератури щодо сутності педагогічних умов акцентуємо увагу на тому, що вони є важливим складником цілісної методичної системи в освітньому процесі і відповідно до мети розробляються як дієві обставини, в межах яких запроваджуються актуальні, інноваційні та ефективні методичні ресурси (технології, методи, прийоми, форми тощо).

Мета дослідження на цьому етапі полягає у висвітленні педагогічних умов формування підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики.

Методологія дослідження. У межах нашого дослідження, що присвячене підготовці майбутніх викладачів фортепіано до викладацької діяльності з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики, було вибрано наукові підходи і педагогічні принципи методичного характеру. Основою у дослідженні стали аксеологічно-інтенціональний, компетентнісно-інноваційний, художньо-комунікативний та творчо-емерджентний наукові підходи. Відповідно до них було вибрано такі принципи: стимулювання інтенцій професійно-викладацької самореалізації; орієнтація на викладацьку діяльність як професійну та особистісну цінність; орієнтація на інновації мистецької освіти; проєк-

тування фортепіанно-викладацьких траєкторій за інноваційними ознаками та інші. Цей методологічний ґрунт зумовив вибір педагогічних умов підготовки майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики.

На цьому етапі застосовано методи теоретичного моделювання, системного конструювання та логічну послідовність обґрунтування педагогічних умов.

Результати та їх обговорення. Вибір та обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики здійснювалося з урахуванням системних уявлень щодо організації освітнього процесу. Зокрема, враховувалася етапність запровадження методичних засад як професійного становлення особистості загалом, так і етапність набуття певних компетентностей зокрема, формування певних якостей, умінь, набуття досвіду тощо.

З огляду на зазначене було вибрано поетапну логіку формування якості, яка розглядалася як результат підготовки здобувачів вищої освіти до викладання фортепіано учням-початківцям. Такою якістю стає підготовленість. У дослідженні зазначена якість розглядається крізь призму застосування майбутніми викладачами фортепіано педагогічного ресурсу мистецької інноватики. Докладно ця якість, її сутність та структура представлені у попередній публікації автора у співавторстві (Сяо Гуйян, Реброва, 2024). У зазначеному доробку підготовленість майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями розглядається як якість, яка дає змогу бути конкурентоспроможним на ринку праці, якщо вони володіють саме мистецько-інноваційними технологіями.

Така якість має певні актуальні компоненти, які стають предметом уваги в освітньому процесі з фортепіанно-методичної підготовки здобувачів і потребують поетапного методичного забезпечення.

Перший компонент «Мотивація до викладацької діяльності» у дослідженні стає предметом цілеспрямованої методичної уваги на *гностично-рефлексійному етапі*. Пізнання власних можливостей щодо викладання гри на фортепіано, співвідношення уявлень про методику викладання та власної підготовленості до цього процесу, усвідомлення традиційних та інноваційних підходів, які нині застосовуються в мистецьких школах, усе це потребує особливої уваги з боку здобувачів. На цьому етапі дуже важливе усвідомлення власного ставлення здобувачів до психолого-педагогічних проблем, які виникають на сучасному етапі культурного розвитку суспільства.

Тут варто звернути увагу на певну схожість та розбіжності системи фортепіанного навчання

учнів та молоді в Китаї та в Україні. У Китаї навчання гри на фортепіано не має врегульованих умов. Всі можуть навчатися гри у різних умовах і різних формах. Це можуть бути курси, приватні уроки, приватні школи, державні заклади, навіть магазини музичних інструментів. У закладах вищої освіти можуть також бути класи, навіть кафедри в непрофільних ЗВО, де можна навчатися грати на музичному інструменті. Ця творча діяльність є популярною, користується попитом серед батьків та дітей і молоді. Натомість дотримання якоїсь традиційної методики, програмних вимог не існує. Хоча є вже певні зрушення і навіть у приватних школах є уявлення про методику викладання та широту репертуару, стилів, які мають опанувати учні.

Щодо України, то тут наявні традиції, методика навчання, яка усвідомлюється викладачами, оскільки вони всі мають гарну фортепіанно-методичну підготовку. Отже, мистецька інноватика може бути застосована як в Україні, так і в Китаї. Але треба мати компетентність щодо того, що цінується як традиції викладання, що як можливі і цікаві інновації.

Усе зазначене зумовлює активізацію як знання, понятійного ставлення до мистецької інноватики в процесі роботи з учнями-початківцями, так і ціннісного. Останнє передбачає рефлексію ціннісного ставлення до зазначених проблем.

З огляду на зазначене вважаємо за доцільне застосувати дві педагогічні умови на першому етапі – акцентуацію уваги на когніфікації і рефлексії психолого-педагогічних проблем викладання фортепіанної гри учням різних вікових категорій; стимулювання ціннісного ставлення до розв'язання проблемних ситуацій фортепіанного навчання.

Ці дві педагогічні умови запроваджуються паралельно. Оскільки ціннісне ставлення потребує когніфікації усіх складних проблем психолого-педагогічного характеру, які супроводжують процес навчання гри на фортепіано учнів-початківців. А процес рефлексії та когніфікації щодо знань стосовно таких проблем буде активований, якщо у здобувачів буде наявне ціннісне ставлення до них. Отже, знання, рефлексія і цінності спрямовані на проблему застосування мистецької інноватики під час навчання фортепіанної гри учнів-початківців.

У контексті зазначеного слушно згадати дослідження Лю Сянь (2019), яке присвячене методично спрямованій самореалізації. Дослідниця присвятила формуванню цієї якості спеціально розроблені педагогічні умови. Зокрема, у дослідженні доведено на теоретичному рівні та підтверджено експериментально ефективність таких педагогічних умов, які актуалізують методичний контент гри на фортепіано, а також сприяють здатності здобувачів до методичної самопідготовки. Для цього дослідниця рекомендує уважно стави-

тися до методичної спадщини видатних педагогів-піаністів; на цій основі стимулювати і власну самоорганізацію в накопиченні такого методичного досвіду (Лю Сянь, 2019, с. 4). Той факт, що майже всі умови концентрують увагу на феноменах з префіксом *self* – само, говорять про те, що методично спрямована самореалізація – це феномен, який формується, скоріше за все, самостійно, а умови стимулюють таку самостійність. Самостійність неможлива поза рефлексією та усвідомленням того, що рефлексується.

На підставі зазначеного конкретизуємо увагу на взаємозв'язках в організації освітнього процесу визначених нами педагогічних умов та вкажемо на методи, які можуть і мають бути застосовані під час їх запровадження. Пропонуємо такі методи:

- «сам себе навчаю», «самодіалог», які спрямовані на поєднання пізнання, когніфікації методичних завдань та рефлексії ставлення до них;
- створення карти інваріантних методів задля розв'язання завдання з учнями різних вікових категорій.

Якщо перший метод спрямований на рефлексію методичної здатності стосовно навчання гри на фортепіано учнів-початківців засобами музичної інноватики, то другий розширює уявлення можливих методичних кліше залежно від віку учнів, що й потребує розуміння та уміння застосувати педагогічний ресурс мистецької інноватики.

Другий компонент «Орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва» потребував особливої уваги на другому етапі, який було номіновано як «технологічно-дидактичний». Дидактика як головний сегмент педагогічної теорії і практики потребує спеціальної уваги. Саме через процес навчання, зокрема й гри на фортепіано, формується підготовленість майбутніх викладачів до застосування ресурсу мистецької інноватики. На цьому етапі здійснюється активне розширення саме методичних компетентностей здобувачів, без яких неможливо сформувати підготовленість до застосування мистецької інноватики. Студенти мають накопичити досвід застосування традиційних методів викладання та усвідомити їх важливість, а дещо й застарілість порівняно з інноваціями.

У зазначеному контексті сам феномен мистецької інноватики має відігравати практичну роль для здобувачів. Вони мають опинитися в таких умовах, в яких їх власне навчання реалізується в поєднанні кращих традицій і сучасних актуальних інновацій. Саме через власний досвід як теоретико-методичного контенту, так і виконавського сформується відповідна до поставленої мети компетентність.

Майбутні викладачі фортепіано, які налаштовані на роботу з учнями-початківцями, можуть мати різний рівень вищої освіти. Якщо здобувачі мають другий рівень вищої освіти, то вони здатні на самостійну методико-дослідницьку діяль-

ність. Їхній досвід стосовно викладання ширший, зокрема й більшої кількості опрацьованого репертуару, наявності практики викладання. Щодо майбутніх бакалаврів музичного мистецтва – викладачів гри на фортепіано, то досвід опанування методики викладання фортепіано в них об'єктивно нижчий. Зокрема, це торкається рівня сформованості відповідної методичної компетентності. Практика, згідно з робочими планами, охоплює як викладання в молодших класах школи мистецтва, так і у старших. Разом із тим обсяг годин такої практики не є повністю відповідним вимогам щодо опанування інноваційних методик.

На технологічно-дидактичному етапі важливо максимально розширити теоретико-методичну компетентність здобувачів уже перед виходом на педагогічну практику. Для цього варто застосувати потенціал як традиційної методики, так і дати змогу вже опанувати певні мистецькі інновації щодо викладання фортепіано.

З цією метою було запроваджено в експериментальному режимі другу педагогічну умову – *розширення теоретико-методичної бази мистецько-інноваційної компетентності викладання фортепіано*.

У межах зазначеної умови доцільно застосувати такі методи:

- створення банку методичних ресурсів задля розв'язання типових складних завдань у різних художньо-образних контекстах;
- застосування поліхудожнього або художньо-альтернативного розкриття образу.

Дамо пояснення пропонованим методам. У межах другої умови здійснюється розширення теоретико-методичної бази щодо викладання фортепіано. Окрім лекційних курсів, які надають відповідну інформацію, важливим ресурсом є латентний потенціал усіх дисциплін фортепіанної підготовки (соло, концертмейстерський клас, ансамбль). Під час занять викладач завжди надає методичні пояснення та рекомендації щодо роботи над твором, над конкретними завданнями розкриття образу. Це не одразу практика, це спочатку саме і є теорія. Разом із тим усвідомлено концентрувати всі знання, отримані в інших дисциплінах, може лише сам здобувач. Для цього і застосовується перша педагогічна умова. Уже в експериментальному режимі під час складання модулів екзаменатор може поцікавитися, на що саме було звернено увагу здобувача і що він додав до своєї «скарбнички цікавих методів».

Інший метод спрямований на розширення бази полімодального сприйняття художніх образів, які обов'язково мають аналогії з творами фортепіанного репертуару. Музично-виразові засоби фортепіанних творів мають певну стереотипність сприйняття та відтворення. Наприклад, бурхливі арпеджіо викликають асоціації з бурхливим

поток, м'яке стакато – з краплями дощу тощо. Такі асоціації дещо стереотипні, але вони дійсно на певному етапі допомагають учню-початківці правильно відтворювати образ. Отже, здобувачі, майбутні викладачі фортепіано накопичують досвід таких стереотипів-уявлень, але розширюють його за рахунок різноманітних поліхудожніх асоціацій. Наприклад, реального сприйняття танців, якщо вивчається фортепіанний жанр танцювальної музики. Нескладні за текстом Лендлери Ф. Шуберта можуть бути виконано самим учнем як аналог з нескладним вальсом. Це дасть змогу відчувати всі нюанси виконання танцювальних рухів та порівняти їх з інтонаційними елементами фортепіанного тексту твору.

Третій компонент «Культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано» потребує спеціальної уваги на *комунікативно-проектувальному етапі*. Цей етап безпосередньо вводить здобувачів до сучасних технологій мистецького навчання, які вважаються інноваційними. Прикладом є проектувальні технології, які набувають широкого застосування в різних освітніх галузях і рахуються інноваційними технологіями. Г. Реброва (2024) на підставі аналізу застосування проектних технологій дійшла висновку, що їх ефективність зумовлена міждисциплінарністю та творчо-розвивальним потенціалом, який застосовується в багатьох країнах світу. За її висловленням, «проектно-орієнтоване навчання стає трендом сучасних освітніх інновацій, що суголосно з функцією проектів у системі економіки, менеджменту, управління й іншими соціокультурними сферами, у межах яких постають питання швидкого, мобільного реагування на виклики часу» (Реброва, 2024, с. 47).

Безпосередньо у фортепіанному навчанні застосування проектних технологій представлено у дослідженнях Хе Цзіні (2023), Чжоу Є (2020). У згаданих дослідженнях запропоновані умови, які спрямовують набуття методичного досвіду викладання фортепіано майбутніх викладачів музичного мистецтва саме на основі застосування методу проектів як інновацій мистецької освіти.

Пропоновані відповідно до третьої педагогічної умови методи:

- метод мініпроектів за образною тематикою;
- добір репертуару для створення проектних заходів.

Якщо перший метод може бути застосований у межах кожного уроку, занять фортепіано за спеціальною підготовкою здобувачів, то другий метод – це стратегія розробки проекту як заходу, що присвячений певній темі, проблемі, художньо-творчій ідеї. Добір репертуару, художньо-ілюстративного матеріалу, написання сценарію проекту – все це наближає метод до алгоритму дій, що властиво технології.

Четвертий компонент «Інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності» став предметом експериментального дослідження на останньому, *інноваційно-організаційному етапі*. Цей етап не був пролонгований у часі, був досить невеликим за часовим розподілом, оскільки передбачено було практичне застосування вже набутих умінь, сформованих якостей відповідно до кожного компонента. Відмінністю було те, що проект (віртуальний або реальний) розроблявся та впроваджувався здобувачем з усім методико-організаційним інноваційним супроводом. На цьому етапі застосувалася педагогічна умова – гнучке та системне запровадження інтеграції елементів різних художньо-творчих інновацій.

Задля цього пропонувалися такі методи, як:

- застосування ІКТ та віртуальної естетики в проектних заходах;

- добір традиційних та інноваційних методів для роботи над інтерпретацією образу для дітей і на дітях.

Звертаємо увагу на цілеспрямованість аудиторії учнів, задля яких розробляється проект або реалізується в повному обсязі. Відповідно до вікової категорії здобувачі вибирають методико-інноваційний супровід. Розробка запроваджувалася або під час практики, або в умовах виробничої діяльності, яка зараховувалася здобувачам.

Таким чином, пропоновані етапи та педагогічні умови і методи були спрямовані на цілісну якість майбутніх викладачів фортепіано – підготовленість до застосування педагогічного ресурсу мистецької інноватики майбутніми викладачами фортепіано в процесі роботи з учнями-початківцями.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

У статті уточнено сутність підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики та представлено педагогічні умови формування зазначеної професійної якості.

Теоретичне моделювання дозволило представити систему співвідношення компонентів досліджуваної якості з етапами методичного забезпечення їх формування, що здійснювалося за рахунок педагогічних умов і методів, які були зорієнтовані на педагогічний потенціал мистецької інноватики.

Перший етап – гностично-рефлексійний, застосовуються дві педагогічні умови: акцентуація уваги на когніфікації і рефлексії психолого-педагогічних проблем викладання фортепіанної гри учням різних вікових категорій; стимулювання ціннісного ставлення до розв'язання проблемних ситуацій фортепіанного навчання.

Другий етап – технологічно-дидактичний, застосовується педагогічна умова: розширення теоретико-методичної бази мистецько-інноваційної компетентності викладання фортепіано.

Третій етап – комунікативно-проектувальний, застосовується педагогічна умова: створення художньо-образної та креативної атмосфери фортепіанного навчання.

Четвертий етап – інноваційно-організаційний, застосовується педагогічна умова: гнучке та системне запровадження інтеграції елементів різних художньо-творчих інновацій.

У подальшому доцільно узагальнити отримані позитивні результати, які проявлялися у зацікавленому ставленні майбутніх викладачів фортепіано до застосування засобів і технологій мистецької інноватики.

Подальші дослідження передбачають визначення найефективніших методів у межах тої або тої педагогічної умови.

ЛІТЕРАТУРА

Вей Сімін. (2016) Педагогічні умови формування темпо-ритмічних виконавських умінь майбутнього вчителя музики. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання* : збірник наукових праць, 2(8), 162–170.

Дорошенко, Т. В., Радіч, А. В. (2018) Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокальної діяльності. *Молодий вчений*, 2.1(54.1), 124–127.

Княжева, І. А. (2014) Теоретико-методологічні засади розвитку методичної культури майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури : дис. д-а пед. наук. ПНПУ імені К. Д. Ушинського.

Литвин, А., Мацейко, О. (2013) Методологічні засади поняття «педагогічні умови». *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 4, 43–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2013_4_5.

Лозова В. І., Троцько Г. В. (2002) Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник. Харків, 2002.

Лю Сянь. (2019) Педагогічні умови методично-спрямованої самореалізації майбутніх учителів музичного мистецтва в системі фортепіанної підготовки : дис. д-ра філософії. ПНПУ імені К. Д. Ушинського, Одеса.

Падалка, Г. М. (2008) Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ : Освіта України.

Реброва, Г. (2024) Проектне навчання як тренд світового мистецько-освітнього простору. *Південноукраїнські мистецькі студії*, 1(4), 42–49.

Реброва, О., Линенко, А., Реброва, Г. (2022) Індивідуальне навчально-творче завдання у професійній підготовці здобувачів вищої освіти мистецьких та мистецько-педагогічних спеціальностей. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3(117), 273–288.

Сопівник, Р., Діра, Н. (2018) Аналіз поняття «педагогічні умови» в контексті виховання ціннісного ставлення до живої природи учнів середнього шкільного віку. *Педагогічний часопис Волині*, 4(11), 74–78. URL: <https://bit.ly/4gPtcFL>.

Сяо Гуйян, Реброва, О. Є. (2024) Структура підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до

роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики. *Південноукраїнські мистецькі студії*, 1(4), 50–55.

Тверезовська, Н., Філіппова, Л. (2009) Сутність та зміст поняття «педагогічні умови». *Нова педагогічна думка*, (3), 90–92.

Шмоніна, Т., Глухова, І. (2011) Сучасні підходи до розуміння поняття «педагогічні умови». *Педагогічні науки*, 1(59), 65–69. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3752>.

REFERENCES

Wei Ximin. (2016) Pedagogical conditions for the formation of tempo-rhythmic performance skills of the future music teacher. *Aktualni pytannia mystetskoï osvity ta vykhovannia: Zbirnyk naukovykh prats*, 2(8), 162–170.

Doroshenko, T. V., Radich, A. V. (2018) Pedagogical conditions for the preparation of future musical art teachers for vocal activities. *Molodyi vchenyi*, 2.1(54.1), 124–127

Knyazheva, I. A. (2014) *Teoretyko-metodolohichni zasady rozvytku metodychnoi kultury maibutnykh vykladachiv pedahohichnykh dystsyplin v umovakh mahistratury [Theoretical and methodological foundations of the development of methodological culture of future teachers of pedagogical disciplines in the conditions of the master's degree]*. (Dys. d-a ped. nauk). PNPUI imeni K. D. Ushynskoho.

Lytvyn, A., Matseiko, O. (2013) *Metodolohichni zasady poniattia «pedahohichni umovy» [Methodological foundations of the concept of "pedagogical conditions"]*. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoï osvity*, 4, 43–63. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2013_4_5.

Lozova V. I., Trotsko H. V. (2002) *Teoretychni osnovy vykhovannia i navchannia: Navchalnyi posibnyk [Theoretical foundations of education and training: textbook]*. Kharkiv, 2002.

Liu Xian. (2019) *Pedahohichni umovy metodychno-spriamovanoi samorealizatsii maibutnykh uchyteliv muzychnoho mystetstva v systemi fortepiannoi pidhotovky [Pedagogical conditions of methodologically directed self-realization of future musical art teachers in the system of piano training]*. (Dys. d-ra filosofii). PNPUI imeni K. D. Ushynskoho, Odesa.

Padalka, H. M. (2008) *Pedahohika mystetstva. Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin [Art pedagogy. Theory and methods of teaching art disciplines]*. Kyiv: Osvita Ukrainy.

Rebrova, H. (2024) *Proiektne navchannia yak trend svitovoho mystetsko-osvitnoho prostoru [Project-based learning as a trend in the world artistic-educational space]*. *Pivdenoukrainsky mystetski studii*, 1(4), 42–49.

Rebrova, O., Lynenko, A., Rebrova, H. (2022) *Indyvidualne navchalno-tvorche zavdannia u profesiinii pidhotovtsi zdobuvachiv vyshchoi osvity mystetskykh ta mystetsko-pedahohichnykh spetsialnostei [Individual learning-creative task in professional training of higher education applicants of art and art-pedagogical specialties]*. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 3(117), 273–288.

Sopivnyk, R., Dira, N. (2018) Analiz poniattia «pedahohichni umovy» v konteksti vykhovannia tsinnisnoho stavlennia do zhyvoi pryrody uchniv serednoho shkilnoho viku [Analysis of the concept of “pedagogical conditions” in the context of education of a valuable attitude to living nature of secondary school students]. *Pedahohichni chasopys Volyni*, 4(11), 74–78. Retrieved from <https://bit.ly/4gPtcFL>.

Xiao Guiyang, Rebrova, O. Ye. (2024) Struktura pidhotovenosti maibutnix vykladachiv fortepiano do roboty z uchniamy-pochatkivtsiamy na zasadakh mystetskoï innovatyky [Structure of future piano teachers’ preparedness to

work with students-beginners on the basis of art innovation]. *Pivdenoukrainski mystetsky studii*, 1(4), 50–55.

Tverezovska, N., Filippova, L. (2009) Sutnist ta zmist poniattia «pedahohichni umovy» [The essence and content of the concept of “pedagogical conditions”]. *Nova pedahohichna dumka*, (3), 90–92.

Shmonina, T., Hlukhova, I. (2011) Suchasni pidkhody do rozuminnia poniattia «pedahohichni umovy» [Modern approaches to understanding the concept of “pedagogical conditions”]. *Pedahohichni nauky*, 1(59), 65–69. Retrieved from: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3752>.

Pedagogical conditions for training future piano teachers to work with pupils-beginners on the basis of art innovation

Xiao Guiyang

Postgraduate Student
The State Institution “South Ukrainian
National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky”
ORCID: 0009-0006-7345-7935

The article reveals pedagogical conditions for the formation of future piano teachers’ readiness to work with pupils-beginners on the basis of art innovation. Clarification of the essence of pedagogical conditions in a holistic methodological system is presented; the application of a step-by-step methodology for the selection of pedagogical conditions in the context of systematicity and connection with the components of the students’ readiness to work with pupils-beginners is considered and substantiated.

The aim is to substantiate pedagogical conditions for the formation of future piano teachers’ readiness to work with pupils-beginners on the basis of art innovation. The selection of pedagogical conditions was carried out on the basis of scientific approaches: axiological-intentional, competence-innovative, artistic-communicative and creative-emergent.

The presented pedagogical conditions correspond to the components of the investigated quality. The “Motivation for teaching activity” component is formed on the basis of the introduction of two pedagogical conditions – emphasis on cognition and reflection of psychological and pedagogical problems of teaching piano to pupils of different age categories; stimulating a valuable attitude to solving problem-based situations of piano training. These conditions were applied at the gnostic-reflective stage. The component “Orientation in traditional and innovative forms of art teaching” is actively formed thanks to the pedagogical condition – expansion of the theoretical and methodological base of the artistic-innovative competence of piano training. The condition is implemented at the technological-didactic stage. The component “Culture of art innovation in the artistic-communicative process of learning to play the piano” was influenced at the communicative-projective stage thanks to the introduction of a pedagogical condition – creation of an artistic-figurative and creative atmosphere of piano training. The component “Innovative-creative initiative in teaching activity” was formed at the innovative-organizational stage in the process of applying the pedagogical condition – flexible and systematic introduction of the integration of elements of various art and creative innovations.

Keywords: future piano teachers, applicants of higher music education, pupils-beginners, pedagogical conditions, methodological training.